

■ Звярніце ўвагу

МІКРАПЛАСТЫК: НЯБАЧНАЯ ПАГРОЗА

Як невялікія гранулы трапляюць з вады да нас на стол?

Набываючы скраб альбо крэм для адлушчвання скуры ці гель для душы з «застылымі» рознакаляровымі часцінкамі мікрапластыку, мы наўрад ці задумваемся, якую шкоду здольны нанесці гэтыя «кругляшы» навакольнаму асяроддзю. Нядаўна было апублікавана навуковае даследаванне аб знаходжанні сінтэтычных палімераў у арктычных водах. Спецыялісты непакояцца: ёсць верагоднасць, што з водаў Сусветнага акіяна рэчыва трапіла ў харчовы ланцужок і, верагодна, можа з'явіцца і на нашым сталe. Аб пагрозях і сітуацыі з мікрапластыкам у Беларусі гутарылі эксперты на мерапрыемстве, арганізаваным установай «Цэнтр экалагічных рашэнняў» (ЦЭР).

НЕБЯСПЕЧНАЯ «ГУБКА»

Дробныя часцінкі пластыку розных відаў (а гэта і ёсць мікрапластык) выкарыстоўваюцца ў шампунях, дэзадарантах, памадзе, тушы. Яны адлушчваюць скуру, «размываюць» маршчынкі, фіксуюць фрызуру і нават могуць служыць дэкаратыўным элементам — бліскучкамі ў лаку для валасоў. Сінтэтычныя палімеры дзейнічаюць як назапашвальнікі, убіраючы ў сябе вітаміны ды мікраэлементы. У параўнанні з натуральнымі адпаведнікамі мікрапластык не надта дарэгі, таму шырока выкарыстоўваецца ў вытворчасці касметыкі. Праблемы пачынаюцца, калі касметычныя сродкі з сінтэтычнымі палімерамі змываецца вадой і трапляе ў каналізацыю. Адфільтравач мікрапластык

немагчыма проста з прычыны таго, што рэчыва вельмі маленькае — максімум 5 мм у дыяметры. Мы нават можам не заўважаць непрыкметныя гранулы.

Трапіўшы ў ваду, мікрапластык становіцца сапраўднай пагрозай. Па-першае, ён не раскладаецца. Мікрапластык захоўвае здольнасць назапашваць рэчывы, але на гэты раз убірае ў сябе не вітаміны, а бактэрыі і розныя арганічныя спалучэнні, сярод якіх могуць аказацца і ўстойлівыя арганічныя забруджвальнікі. Жыхары вадаёмаў часта прымаюць прывабныя часцінкі за ежу. Даследаванні па ўздзеянні мікрапластыку на зоопланктонаў паказалі: рэчыва трапляе ў страўніківа-кішачны тракт альбо ў тканку і не выводзіцца з арганізма. Мікрапластык становіцца звяном харчовага ланцужка: неаднаразова рэгістраваліся выпадкі, калі ён быў знойдзены ў малюсках і марской солі. Такім чынам, непрыкметныя гранулы пачынаюць свой шлях ад упакоўкі з касметычным сродкам і заканчваюць у нас на сталe.

Дарэчы, існуе яшчэ і другасны мікрапластык, які ўтвараецца з пластыкавага смецця, раздробненага да мікрагранул.

Кандыдат тэхнічных навук, дацэнт кафедры «Водазабеспячэнне і водаадвядзенне» Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта Міхаіл АНУФРЫЕЎ адзначыў, што ў Беларусі мікрапластык як забруджвальнае рэчыва ў сцёкавых водах не нарміруецца. Яго немагчыма затрымаць на звычайных фільтрах.

ЦІ ЁСЦЬ ПАГРОЗЫ АД КАСМЕТЫКІ?

— За мінулы год беларусы выкарысталі больш за дзве тоны мікрапластыку, — заўважыла **кіраўнік праграмы па экалагічна дру-**

жалюбным ладзе жыцця ЦЭР Дар'я ЧУМАКОВА.

Прычым у самім сродку можа быць ад 10 да 90% сінтэтычных палімераў. У склад класічнага крэму для адлушчвання скуры ўваходзіць столькі мікрапластыку, колькі месціць яго ў сабе сама ўпакоўка прадукту. У Беларусі сітуацыю ратуе малое спажыванне касметыкі з мікрапластыкам. Іншыя краіны пазначылі сінтэтычныя палімеры як праблему: у амерыканскім штаце Ілінойс касметыка, якая месціць у сабе мікрапластык, афіцыйна забаронена. У Еўропе забароны на яго выкарыстанне ў касметычна-парфумернай прадукцыі толькі пачынаюць абмяркоўвацца.

— Уся касметыка, якая трапляе на прылаўкі беларускіх крам, праходзіць праверку адпаведнасці нарматыўна-прававым актам. У ёй адсутнічае раздражняльнае ўздзеянне на скуру і слізистыя, агульнатаксічнае ўздзеянне на арганізм. Мікрапластык не ўключае ў спіс забароненых альбо абмежаваных да выкарыстання рэчываў, якія ўваходзяць у склад парфумерна-касметычнай прадукцыі, дазволенай да рэалізацыі на тэрыторыі Мылнага саюза, — адзначыла **старшы выкладчык кафедры гігіены і медыцынскай экалогіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі Ірына МАШЧАНКА.** — Касметычныя сродкі, якія змяшчаюць у сабе мікрапластык, кантактуюць са скурай нядоўга, хутка змываюцца, а значыць рэальнай пагрозы не нясуць, бо мікрапластык нерастваральны і ўздзейнічаць на скуру не можа. Аднак пры няправільным захоўванні касметычнага сродку, напрыклад перавышэнні тэмпературы альбо парушэнні тэрмінаў захавання, з яго могуць выдзяляцца патэнцыйна небяспечныя рэчывы

(пластыфікатары, фталаты і г. д.). У якасці альтэрнатывы эксперт прапануе карыстацца арганічнай касметыкай альбо шукаць сродкі, у якіх сінтэтычныя палімеры заменены на натуральныя рэчывы: костачкі абрыкоса, маліны, валокны люфы.

Для вывучэння ўздзеяння мікрапластыку на воды, арганізм чалавека і жывёльны свет неабходны дадатковыя навуковыя даследаванні.

ЯК ЗНАЙСЦІ МІКРАПЛАСТЫК НА ЭТЫКЕТЦЫ?

Ён можа хавацца пад рознымі назвамі — поліэтылен (polyethylen, PE), поліпрапілен (polypropylen, PP), поліэтылентэрэфтат (polyethylenterephthalat, PET), поліамід (polyamide Нейлон-12 (nylon-12), Нейлон-6 (nylon-6), Нейлон-66 (nylon-66), PA), поліўрэтан (polyurethan, поліўрэтан-2, поліўрэтан-14, поліўрэтан-35, PUR), акрылат сапалімер (acrylates copolymer, AC), полікватэрніум (polyquaternium, P), полістырол (polystyrene, PS).

Кацярына РАДЗЮК.
radziuk@zviazda.by

■ Друкуецца ў «Алесі»

НОВАЯ ЕЛЕМА АД ІВАНА АЙПЛАТАВА

Навіна аб тым, што год таму кампанія «Элема» запрасіла Івана Айплатава ў якасці крэатыўнага дырэктара, гучна абмяркоўвалася ў прэсе. Але здаецца, што можа быць больш лагічным, калі буйное прадпрыемства па пашыве адзення звяртаецца да прафесійнага дызайнера? Першае, што вядомы беларускі мадэльер зрабіў на новай пасадзе, — гэта рэбрэндывнг і стварэнне новых калекцый кампаніі. Карысны вынік ад цеснага супрацоўніцтва — відавочны. Беларуская «Элема» нараўне з вядомымі дызайнерамі паспяхова прадставіла свой брэнд, а менавіта калекцыю «Вясна-2016» — на Маскоўскім тыдні моды.

стварае адзенне і для мужчын. Таму ў хуткім часе ў Elema з'явіцца і мужчынская лінія.

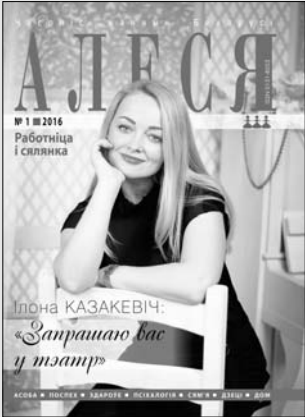
Elema выступае як кампанія па выпуску менавіта верхняй вопраткі. Мала хто ведае, што прадпрыемства раней вырабляла і летні асартымент. У апошні час яно не толькі вярнулася да гэтай практыкі, але і вырашыла падысці да выпуску сукенак, касцюмаў, спадніц па-сучаснаму — калекцыямі. Як паабяцаў Айплатаў, цяпер такая практыка стане рэгулярнай. Кампанія будзе прадстаўляць 4 новыя калекцыі ў год (па сезонах).

Якія модныя навінкі ад Elema і Івана Айплатава з'явяцца ў беларускіх магазінах ужо ў лютым 2016 года і іншыя цікавыя падрабязнасці супрацоўніцтва брэнда і вядомага беларускага дызайнера, чытайце ў інтэрв'ю з Іванам на старонках часопіса «Алеся» ў студзені.

Яна ЛЫЧКОЎСКАЯ

ТАКСАМА Ў НУМАРЫ «АЛЕСІ»:

— шчырая размова з Аляксандрам Рыбаком;
— кансультацыя юрыста пра тое, як правільна аформіць спадчыну;
— цікавыя парады іміджмейкера Алёны Санько для прыхільнікаў чырвонага колеру;
— даведаемся, навошта дарослым патрэбны «размалёўкі», і шмат іншага.

■ Факт

КВІТКІ НА ЦЯГНІКІ — ПА НОВАЙ ТЭХНАЛОГІІ

Беларуская чыгунка ўкараніла новую тэхналогію набыцця электронных праязных дакументаў праз інтэрнэт. На сайце roezd.rw.by з'явіўся шэраг новаўвядзенняў, у тым ліку быў абноўлены яго інтэрфейс, пашыраны функцыянал атрымання інфармацыі аб раскладзе цягнікоў, змянілася форма бланка электроннага праязнага дакумента.

Як расказалі ў прэс-цэнтры магістралі, кожнаму набываю прыз інтэрнэт білету цяпер прысвойваецца ўнікальны 14-значны нумар. Пасля аплаты электроннага праязнага дакумента фарміруецца яго бланк, у якім паказаны нумар заказу (14 знакаў) і нумар электроннага праязнага дакумента (14 знакаў). Калі ў заказе адзін білет, нумары заказу і электроннага праязнага дакумента супадаюць. Калі ж ён аформлены на двух-чатырох пасажыраў, нумары супадаюць толькі ў першага пасажыра ў заказе.

Цяпер у пасажыраў з'явілася больш магчымасцяў кіраваць сваімі заказамі. Напрыклад, у новай версіі сістэмы продажу можна выконваць або адмяняць электронную рэгістрацыю ў асабістым кабінёце (не пазней, чым за адну гадзіну да адпраўлення з пачатковай станцыі маршруту руху) як адначасова для ўсіх указаных у заказе пасажыраў, так і асобна для кожнага з іх. Пры гэтым у бланку электроннага білета паказваецца час, да якога магчымая адмена электроннай рэгістрацыі.

Апроч таго, на сайце чыгункі з'явіўся раздзел «Зніжкі», у якім можна азнаёміцца са зніжкамі на праезд, што прадастаўляюцца магістраллю.

НАВАГОДНІЯ СЮРПРЫЗЫ... АД ДАІ

Школьнікам, якія пацярпелі ў дарожна-транспартных аварыях на тэрыторыі Партызанскага раёна сталіцы, у дні зімовых канікул паштальён прынясе дадому віншавальныя паштоўкі, тэматычныя дзіцячыя кніжкі, плакаты і святлоадбівальныя элементы.

— Такія віншавальныя пісьмы супрацоўнікі нашага аддзела падрыхтавалі для дзяцей, якія атрымалі траўмы ў дарожна-транспартных здарэннях цягам гэтага года. На шчасце, цяпер іх здароўю нічога не пагражае, — сказала **старшы інспектар па агітацыі і прапагандзе АДАІ Партызанскага РЭУС г. Мінска Таццяна СПАДАБАЕВА.**

Апроч таго, напярэдадні супрацоўнікі наведальі ўсе навучальныя ўстановы раёна, павіншавалі школьнікаў з навагоднімі святамі, а таксама нагадалі ім аб бяспечных наводзінах на вуліцы і неабходнасці выконваць Правілы дарожнага руху.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by